

ՎԱՐԱԳԱՅԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

1244316 ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷՅԷ

ՄԻՒԹԱԼԻԳ ՉԱԶԷԹԱ

ԳԵՐԵՆՃԻ ՄԵՆԵ

1868 ԵՊՐԷԼ 4 ԲԵՆՃԱԷՄԳԻՆ

ԳՈՒՄԷՐՈ 15

Վարացայի Հազմատի հաջթատա 3 տեֆա չըգտրըւոյ սենեկն գըյմեթի փեշին օյարագ 100 զուրուշ օլուպ, թաշարալը իշին փօսթա իւճրեթի պէ-
տալեր օյարագ 120 զուրուշ տուր, վէ նիւսիսի 20 շէր փարայա սաթըլաճագ տըր. իւնաթըն պէհէր սըրասը պիրինճի տեֆա իշին 2 իքինճի տեֆա
իւն 1 1/2 իւշինճիւ տեֆա իշին 1 զուրուշ տուր. մեթըւպ կոնտերմէք իսթէյէն Սթամպօլտա փիրինճիլէր իշինտէ ճամլը խանտա Նուրիճան Ա.
Իէքեան խալինէ կոնտերմէլի տիրէր:

U.29-U31'6

Չօգլար պիզլէիտէն եէնի Սահման-
նադրութիւնուն նէ օլտուղունու աղնամագ
իսթէտիքլէրինտէն մուիթասար սուրէթտէ
մաալնի տէրճ էտէրիզ . քէնտի միւթալա-
ամրղը սօնունտա պէյան էթմէք իւզըէ :

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱԽԹԱՍԱՐ
ԹԵՐԺԻՄԷՍԻ

Գաթրիք ինթիխապը իշդհանուր ժո-
 շով տա օլուպ, Գաթրիք օլան զաթ միլե-
 թիմիզին քէյիսի օլաճագ տըր, քիլիսե քե-
 բունինտե Վահմանադրութիւնուն հաքեա-
 մընա ըիայեթ էթմէյէ եէմին էտերէք,
 Գաթրիքիմանէտե-իւս գաթ տաաթը պո-
 լուն սաճագ տըր. վէ պու գալէմէրէ պիր զաթ
 Վարչութիւն թարաֆընտան ինթիխա-
 օլունարագ պիր նիլամարզլըդ վուգու պու-
 տուգտա մէսուլ սաթըլսաճագ տըր, քէզ-
 քէնտիսինէ թէսըմ օլան էվըագլարը սըրպ-
 իլէ տիզմէք վէ հըֆի էթմէք թաշտըլարը
 նուֆուս տէֆթէրլէրի ալնամաք կէլէն էվ-
 րագլարը Գաթրիք հազըթթլէրինէ կէստե-
 ըրէք հանկը մէջլիսէ իհայէ օլունտու ի-
 իճրա էթմէք վազլիֆէսինտէն տիր:

Երուսաղէմ փաթրիկի Էօրինեճէյէ
գատար ազըլունմայուպ , Էօլտիւքտէ Եէրինէ
նաադ օլաճաք փաթրիք ընդհանուր ժողով-
տան ինթիխապ օլունաճաք իսէ մահալի մէզ-
քիւր միաբանլարընտան օլաճապ սըր :

Արօնական ժողով իւզ եպիսկոպոս իբի վարդապետ վէ իբի քահանայտան իպարեթ ճէման եւեօի նէֆէր կրօնականտան իպարեթ օլաճադ տըր քի պոսնլար 35 եաշնը թէքմիլ էթմիլ վէ պէշ սէնէ էվէլինտէն ձեռնադրել օլմուշ օլաճազլար վէ մերգու-մանըն ինթիխապը իչնէ բուհպան կիրուհին տէն ումուլի մէջլիս էտէրէք 14 քիշնին էսամմսի իշգհանուր ժողովա թագաիմ օ-

լունաճադ տըր վէ պու 14 լէր իշինտէն 7
քիմսէ ինթիխապ օլարագ Պապը Ալիտէն
թաստիք օլունաճաք տըր , վէ ինթիխապ օ-
լան զաթլար իքի սէնէ քէնտի մէմուրիյէթ-
լէրինի իճրա էթտիքտէն սօնկրա ազլ օլա-
ճագ տըրլար ֆագաթ կինէ ինթիխապ օլա-
պիլէճէքլէր տիր :

[illegible][illegible]

Իշկեր պիւր իշ քի մէքտեպ իւզէրինէ
տիր օ իշի եալընը Մաարիֆ միւտիւրիւ
էկէր միլէթին վազըֆլաւը իւզէրինէ իսէ

(յ)էսիսաթ միւտիւրիւ, միլլէթին իրատ վէ
 մէստրֆֆինէ տայիր իսէ Կանտրգ միւտիւրիւ
 մէսհուլլիյէթի իւղէրինէ աւարագ իճրա է-
 տէճէք տիր, էկէր պաղը աղըր իշլէրի քի
 մէսհուլլիյէթ տալէթ էտէճէք տիր վէ քէն-
 տիսի տէ օ հուսուստա մէսուլլ ալմագ իստէ-
 մէյէճէք տիր, օ վագթ Վաղաքալան ժո-
 դովա հապէր վէրէրէք մէճլիսին րէյի իւղէ
 իճրա օլունաճագ տըր :

Փրկիչ իշխն Վաղաբռնան ժողով
էհլի մէրհամէթ զարթարտան իպարեթ շեր-
քէթի խայրիյէլէր թէշքիլ էտերէք, իտա-
րէսիսի պիր միւտիւրէ հավալէ էտէճէք տիր-
պու նազըր օլան զարթ թէսիսաթ միւտիւրիւ
հիմայէթի թախտընտա օլարագ քէնտի մէ-
թիւրէ մէսուլ սայրլաճադ, վէ հէր սէնէ
քէնտի հիսպընը թէսիսաթ միւտիւրիւնէ
թէսիմ էտէճէք տիր :

Իւչ քիշի Կրօնական ժողովւան Իւչ
քիշի Բաղաքական ժողովւան վէ պիր
քիշի փաթրիք Թարաֆընտան ճէման եէտի
քիշիտէն միւրէքքէպ պիր Դատաստանական
Խորհուրդ Ինթիմապ օլունարադ պունլարըն
մէմուրիյէթի քէնտիլէրէն Հափալէ օլան տա-
վալարը տիյնէյիպ , վերաթիլէրի գարարը
պա սաղպատա քէնտիլէրինէն Հափալէ էթ-
միշ օլան մէճլսէն պիլտիրէճէքլէր տիր :

Կտակաց հոգաբարձու լուզունուն տա-
հի իբրիսի Կրօնական ժողովտան իբրիսի տախի
Վաղաբական ժողովտան 4 քիշի ինթիխապ
օլունարագ, ձիւմէյէ մալիւմ օլան իշէրի
իշէ մէշհուլ օլաճագլար տըր : Եւ միլէթ իշ-
լէրինտէ օլան քեաֆլէյի մէճլիս մէվուր
վէ քովիսինլարըն միւթտէթի իբրի սէնէ
տիր :

၇-မုလ်ဉ်း မိမိမိမိ

—Ըւագ Ուրբաթ կ'ընին Պէշկեթու-
տա պիր սահիպսիզ և յ զամէն քեֆսազ
օլարագ քիլիսէ դափուսու Էօնիւնէ պրա-

ղըմըն օլմաղ իլէ պիշարէնին հալինի Վ. խորեն եպիսկոպոս հաղըթիլէրինէ պէյան էյլէտիքտէ, միւմաիլէհ անիտէ պաղը քիմ-սէլէրէ հապէր վէրէրէք վէ Վիլիստէ թէ-էսիրլէ պիր (ծանուցում) էտէրէք պիշարէ քէֆիղէ տէրագապ պիր թագըմ էսպապ իլէ պիր մգտար ագէէ իթա օլունմուշ վէ օ կէճէ պիր մահալտէ հըֆղ օլունարագ էրթէ կիւն Փրկիչէ կէճնտէրիլմէսինէ դա-րար վէրիլմիշ իսէ տէ, զէվալը համալըն սըրթընտա կիտէր իքէն վէֆաթ էթմիշ տիր :

Պէրտասը Շումաա էրթէսի կիւնիւ միւթէվէֆանըն ճէնաղէսի ֆէվգէլատէ զիյ-նէթ իլէ տէֆն օլունմուշ տուր. մէզքիւր ճէնաղէ ալայընտա միւմաիլէյ՝ Սրբաղան ի-է միւթէպէրանը միլէթտէն պաղը քիմսէ-լէր պուլունմուշար տըր :

Տորոուսու միւմաիլէհ Նպիսկոպոսուն շու զայրէթի զայէթ մէտէ շայան տըր, չիւնքի չօգ տէֆա չօգ մահալլէրտէ կէօ-րիւլտիւյի. կիպի " էյնէ եաբալըմ ֆուգա-րա օլմայայրտը " կիպի եիւզ իւստիւ պը-րագմայրապ անիտէ լաղըմ օլանըն չարէսի տիւշիւնիւլտիւքտէն սօնկրա նիհայէթ վէ-ֆաթընտա տախի պիր Փափազ եախօտ հիչ Փափազըզ պրաղըմայրապ իլլա ին-սանիյէթ պօրծու իլէ քէնտի վաղիֆէսինի թանըյարագ տէյիլ Փափազըզ, իլլա պիր միւթէպէր քիմսէ ճէնաղէ ալայը կիպի իճ-րա էթմէսի Րուհասուն իստաշէնի տեա եա-րէթ օլունաղընտան պիլլէր Սիլլէթիմիլ թարաֆընտան միւմաիլէյ՝ Սրբաղան հաղ-րէթիլէրինէ խասսէթէն թէշէքքիւրիմիլի պէյան էտէրիլ :

Սա թէէսիւֆ պէյան էտէրիլ քի Վեր. խորեն եպիսկոպոս հաղըթիլէրի իքի կիւնտէն պլրու նամիղաճ պուլունտուղուն-եարընքը կիւն Վուտտաս շիլիֆ թախիս էտէմէյէճէք տիր :

Խարբերդ 1868 Յունուար 27

... Խմբագիր

Բաւական ժամանակ առաջ Խարբեր-դարնակ հասարակութեան կողմանէ առ Մզգային վարչութիւն խրկուած մահսերա-գրութեան մը պատճէնը Սասիս լրագրոյ միջոցաւ հրատարակուած ըլլալն տեսնելով և ուշի ուշով ընթեռնելով, պարտ անհրա-ժեշտ համարեցինք ներկայիս բողոքել յա-նուն արդարութեան և մարդկութեան, որ բողոքագիրը ոչ այլ ինչ էր՝ բայց եթէ դժուիք Միստակէս վարդապետի կամ սը-աութեան շտեմարան :

Եյ՝ Միստակէս վարդապետը՝ որ տեղոյս առաջնորդ Նրեմիայ վարդապետի

ամենափոքր եղբայրն է . . . և առաջնոր-դական փոխանորդ ալ է հիմա, ՚ի լրոյ տեղեկանալով թէ Միստ. Պետրոս վարդա-պետը Խարբերդի առաջնորդութիւնը առած ըլլալով ՚ի Խարբերդ գալու պատրաստու-թեամբ կ'զգալի Պօլսոյ մէջ, սկսեր է շին-ծու առասպելաբանութեամբ հանրագրու-թիւն մը հիւսել և Բարսեղ վարդապետի՝ որ Սօրսօրու վանուց հաւերը ուսող դէն է, աջակցութեամբ կ'ընել տալ. զի մի գու-ցէ Պետրոս վարդապետ վերագաւնայ և ի-րենց որովայնից պարարտութեան արգելք ըլլայ : Սակայն ինչպէս յայտնի է իր գրչին ընթացքէն, նոյն բողոքագրոյն հեղինակը չեմք գիտէր ինչ պատճառաւ իր մտքին հիանալի՝ նախագասութիւնները առանց պատուոյ չգալելու բառերով չէ կրցեր ՚ի գիր աւանդել, և փոխանակ զՊետրոս վար-դապետ պարսաւելու՝ ինքնին պարսաւանաց ենթարկուեր է : Օլարմաք չէ, որովհետեւ ուրիշ մը վատահամբաւել և յանիրաւի անուանարկել ուզողին վախճանը անպա-տուութիւն է :

Իսկ մենք առանց ուղելու հոս զՊետ-րոս վարդապետ պաշտպանելու ձեռնամուխ ըլլալ և զՄիստակէս վարդապետ վատա-նուանելու, բաւական կը համարեմք Միստ-տակէս վարդապետի խորամանկութիւնը և խարդախութիւնը յայտնելու համար ըսել, որ Տ. Վաղար ստորագրութեամբ կ'ընէր մը չինքն տալով նոյն մահսերագրութեան ճա-կատը դրօշմեր է, որ թերեւս այն կերպով յաղղի, ազգային վարչութիւնը պատրիլ թէ արդարեւ Պետրոս վարդապետ նոյն չըր-պարտեալ յանձանաց տիրն է :

Բնականոր բողոքելով հրապարակաւ թէ այն կ'ընէր և ստորագրութիւնը մերը չէ և չինքն է մանաւանդ, կը հրաւիրեմք ար-դարասէր վարչութեան ուշագրութիւնը Խարբերդու Խույլու գիւղին վրայ, ուր 200 տուն լուսաւորչական հայեր ՚ի պա-պականութիւն հակելու պատրաստուած են Միստակէս վարդապետի ազգաւոր ձեռ-նարկութիւններէն շարժեալ, նմանապէս ուրիշ գիւղերու մէջ գտնուած ժողովրդեան մեծագոյն մասն ալ, որոնք աւելի Պետրոս վարդապետի ներկայութեան օգտակարա-գոյն ըլլալ զգացած են, քան թէ Նրեմիայ և Միստակէս վարդապետաց : Բնորոգմանոր առաջնորդութեան ժամանակ և ոչ մէկ գիւղի մը մէջ պապականութեան նը-շոյլը երևցաւ. քանզի ուսած էր նա այս-պիսի փափուկ ժամանակի մը մէջ ժողո-վուրդ շահելու ամենաբարձր ուսումը :

Հուսկ ապա՝ յուսալով որ պէտք ե-ղած ազգայնորութիւնը վարչութեան կող-

մանէ կ'ըլլուի Միստակէս վարդապետի ժո-ղովրդեան առանց գրգռութեանը և անկէ ծագած վէճերուն տեղի տալու :

Մնալք

Ըղթարար սիրելի ազգին մերոյ Վաղար աւագ քա-հանայ Խույլու գիւղի (Կնէ)

4. Պօլս 1868 Մարտ 21

... Խմբագիր

Վիսելով որ ձեր ազգասիրութիւնը գաւառական ազգայնոց վիճակին վրայ ձեզ հաղորդուած լուրերը սիրով կ'ընդունի, համարձակեցայ սոյն նամակս շրկել ձեզ և որուն մէջ պարունակած կէտերուն վը-րոյ իմ հայրենակցացս ուշագրութիւնը հրաւիրեմք ինդրել :

Վաւի մը տարիէ ի վեր Պօլս գրտ-նուելովս մեր հայրենիքը եղող Մապին-գարահիսարու ազգայնոց ցաւալի կացու-թեանը վրայ խօսող յօդուածներ լրագրաց մէջ խիստ քիչ անգամ տեսնուցիս կը-սէինք մենք մեղի թէ, գուցէ Միստ-հապէս եպիսկոպոսը իւր պարտաւորութեանը հա-մեմտ շարժելով՝ իւր նախորդներուն բ-րած զեղծումներն անգամ մոռցունել տա-լու համար անոնց բարոյականութեանը մա-սին աղէկ խնամք կը տանի կոր (սնտի յոյս) : Թէ և շատ անգամ Միստ-հապէս եպիսկոպոսին ապօրինաւոր ընթացից վրայ տեղեկութիւններ կ'առնէի, բայց ըստ մեծի մասին անհաւատալի կը թուէր ինձ թէ, կարելիէ որ Միստ-հապէս եպիսկոպոսը իգա-կան սեռէ եղող մէկու մը՝ իւր աստիճանին և կերպարանքին հակառակ անվայել ըս-պանալիքներէ ետեւ գաւազանակոծ ընէ զայն, մինչդեռ Տէրութեան օրէնքն արանց անգամ կարգելու : Արեւիլէ՛ որ եպիսկո-պոս մը Միստոսական օրինաց հակառակ մէկին կ'ընէ իւր օրինաւոր ամուսինէն լու-ծելով միւսին հետ բռնի ամուսնացունէ, մինչդեռ տաճկական օրէնքն անգամ կար-գելու : Նուալի՞ որ ուսումնասէր կար-ծուած մէկ եպիսկոպոս մը իւր առաջնորդու-թեան տակ գտնուող, թողումք թեմերու-նը, նոյն իսկ աչքին առաջը եղող Մ-պին—գարահիսարու և թաւաղարայի դպրո-ցած բարեկարգութեանը անաւարտ կրկնեց մինչդեռ ամենէն տգէտն անգամ այսօ-րուան օրս համոզուած է թէ ազգի մը նիւ-թապէս և թէ բարոյապէս ապագան ապա-հովոյ և խել մը թշուառութեանց վերջ տուող միակ միջոցն է բարեկարգ դպրոց-ներ ունենալ . . . Խմբագիր, չուզեցի

որին արժանապատուութեան անվայել
փարմունքները միջոցառման թուել, զի այս
պարոնաց վրայ նորին ունեցած անտարբե-
ութիւնը ու անհոգութիւնը փնտրեն
լիակար ցաւալի կէտէ : Թող չը պար-
էի թիւրբից անը թէ մենք այսչափ քրո-
նցներ ունինք : քանի որ անոնց հսկողու-
թիւնը կզերներու ձեռքն է : — Այս ան-
կեանքից իմ արդեօք ձեզի անպատուու-
թիւն չէ՞ օրինակոր դպրոցներ չունենալ ,
ինչու լուռ կիցերէք ու ձայներնիդ չէք
բարձրացունել վարչութեան ականջը հաս-
րունելու համար (թէ և անկայ ալ ի-
անդանցի հոգեբէն երբեք ազատած չէ և
լուզեր տակաւին իւր ուսերէն թոթուել) :
Այլ հայրենակիցիդ իմ դուք որ վաճառ-
կանութեան մէջ զատ տեղերու կը գերա-
զանցէք , արդեօք չէք զգար որ ծաղկեալ
դպրոց մը չունենալնիդ նոյն իսկ ձեր շա-
պիտի շարունակենք ձեր այդ կոյր հնազան-
դութիւնը , այո հնազանդութիւն օրինաց
ու արդարութիւն , բայց ոչ տգիտութիւն
ու անոր սե արքանեակներուն այո . . .
Այսպէս ճշմարիտ կըլսեմ որ , ձեր աղ-
գօգուտ Այլարագայի համալսարան 12 երորդ
թուոյն մէջի 32 ստորագրութեամբ իրա-
ւացի բողոքը կարգադրու այնչափ ցաւ չը
զացի , որչափ որ անոնց՝ դպրոցներուն մա-
ին ըրած լուրթիւնուն , ո՛հ հայրենակիցիդ
իմ արթնցէք արթնցէք թէ կուզէք որ
ձեզմէ խիստ աղքատ և թուով քիչ տեղե-
րն անգամ դձեւ չ'ամօթահարեն , եթէ
կուզէք ձեր ապագայ երջանկութիւնը , վեր-
ջապէս եթէ կուզէք որ ձեր զաւակները
ձեր վրայ վայ և անէծք չը կարգան ար-
թնցէք և օր առաջ դպրոցնոր հոգ տա-
րէք : Եթէ ձեր առաջնորդը հոգ չը տանի
ու իր պարտաւորութիւնը չը կատարե-
րուք կարողէք կատարել առանց անոր ըս-
պասելու և ձեր ՊԱՐՏԱՆՈՐՈՒԹԵԱՆԸ հա-
մեմատ դպրոց մը ունենալ :

. . . Խմբագիր կը խնդրեմ որ իմ այս
սրտիս թախիծ հառաչանքները ձեր ազգո-
գուտ լրագրոյն մէջ տեղի մը շնորհել բա-
րեհաճիք : Որով մնամ միշտ ձեզ երախ-
տապարտ :

Հ. Կարին — գարահոսրցի մը

* * *

ԶԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵ

Պօսնա վէ Էրսէք էհալիսի գարը-
շոգ պիր հալտեալի թիւկէսին վէ փիւկէ վէ
թիւկէսին վէ Լաթիէ էհալիլէրի Այլի
փաշա հաղթեթլէրինին իճրաթընտան քէն .

տիլէրինի գուրթարմագ իչին հաղթընտան
հալտա քէնտիլէրինտէն էմիլիթլի պիր
զալթ տախի թէյիս էթմիլէր տիր . չիւնքիւ
էհալի քէնտիլինի սուրէթի տիկէրլէ գուր-
թարմագ . Տէրաաաթթտէն էհալիլէ
մէնթաաթ պախշ օլարագ վերուտ իտէն է
միրլէրին ահքեամը իճրա օլունմայրալ Խը-
րիսթիյան էհալիլին մաղարաթլարընը մու-
ճիպ վերուտ իտէն էմիրլէրին ահքեամը
Տէրաաաթթտէն իսթէնիլտիքտէն զիյաաթ
իճրա օլունմայր , վէ էհալի ահքեամն զա-
րուրաթ էքթիլէրի ճիհէթլէ մերթէպաթը
միրլէրինի սագուզ թագսիթտէ թէս .
վիլէ վէ թէտիլէ իթմէլէրի լաղըմ կէլիլթէն
գաղալէրտէ տէթաթ թախիլինէ գըյամ
օլունմագտ տըր միւհիմմաթը ապթէրիյէնին
նաղիլ զըմընտա պատէ էհալիլին վէրիլ-
լէրինտէն մահսուպի իճրա օլունմագ իւզրէ ,
էհալի կէտէրինէ պիրէր փուսուլա վէրի-
լիյօր . մուախարէն պուլարըն մահսուպի
իսթիտա օլունտուգաա՝ գապուլ օլունմայր
տէյու Այլանտէրէր նամ զաղթթ սահիթէ-
սինի իւլիլիտէյի չէրքեապ արաճիթ վէ ա-
նաղիլէպ էթմիլ տիր :

Հալպուքի պու հալաաթթտէն ճիւմ-
լէսի , Արապ զաղթթաղարը ֆապրիպալա-
րընտան չըգտըրը վէ պուլար սարիթ քէղպ
վէ տիլուդտէն այարէթ օլարագ , տէրէճէ
սըհէթի օլմատըրը ճիւմլէնին մալիւմի տիր .
Լիլէրլի Արապ զաղթթաղարըն եալուրգ-
լարը օլաա՝ Խախի էհալիլի Պօսնա հիւրիւ-
մէթի Սալթանաթը սէնիլէտէն զաղըր ու
միւղալիւմ կէօրսէ իտի , շու իքի ալ իչինտէ
Պարա — տաղ ճիհէթիլինտէն 270 նուֆու-
սը շամիլ 45 խանէ հիւրիւմէթի Սալթա-
նաթը Սէնիլէյէ տիւխալէթ էյլէմէլիտի :

Իչթէ պու մատտէ Պօսնա խաղընըն
վէ ալէմին մէշուտի իքէն՝ նիյմէթը առա-
լէթ վէ մուամէլաթը հագգանիլէթքարա-
նէ իլէ , փէրվիտտէ վէ խօշնուտ պուլունան
Պօսնա էհալիլինի՝ պէօյլէ եալանլարա գան-
տըրմագ իչին շաղըմագ , ապէս օլաճաղը ա-
չիքեար տըր : Այլ էհալիլի Խրիսթիյանիլ-
յէ մէնթաաթ պախշ օլարագ , վերուտ ի-
տէն էմիրնաթլէրին գաաղընըն ահքեա-
մը իճրա օլունմայր : Բապպիմ իթմէսին .
նաղըրը չէֆագաթ ալիլէսինտէ՝ փէք գըյ-
մէթլի պուլունան էհալիլինէ Սալթանաթը
Սէնիլէ ճանիպ Լիլիսինտէն միւճիպ մա-
ղարաթ օլարագ , կէլէն էմիրնաթլէրինտէն
իպարէթ տիր . վէ պիր փէտէր էչֆիթ ու էֆ-
իսմըն էվաաթըն էղըար իթմէսի գապիլի-
սէ , քիւտի ալիսինտէ անտէն տահա ախշ
օլաա թէպաաաղնա , Սալթանաթը Սէնիլէ-
նին տախի զարար վիլէճէք էմիր կօլլամասը

միւմքին օլուր , լաքին պու գաղալէ պիւ-
թիւն ալէմին միւսիւմի վէ վէլիլի նիյմէթ
պի նիյմէթիլի փաաիշահըմըլ էֆէնտի-
միլ հաղթեթլէրինին հէր սընրիթ թէպաա-
սը հագգընտա պի տիրիլ պուլուրտուղու
մուամէլէյի չէֆիգանէի միւթէսալիլէ ալի-
մինին մէշուտ վէ միւճրէպիտիր . վէ Այլի
փաշա հաղթեթլէրինին էհալիլէ իթտիլի
լուլում աճապա էհալիլին վէրիլէրինի
սագուզ թագսիթտէ քէթալը սուհուլէթլէ
էտա էյլէմէսի իչին իթիլալ պուլուրտու-
տուղու ուսուլը առալէթքեարանէ միտիր .
Այլանտէր զաղթթաղար վէ անըն միւսիլէրին-
տէ օլան զաղթթաղարըն էֆքեարը էհալիլին
իսթիհաալը աապիլ չէրէֆա հալլէրի վէ
եախօտ հալաաթիսաթը սահիլէ վէրմէլէրի
իչին օլմայրալ Այլի փաշա հաղթեթլէրի-
նին Սալթանաթը Սէնիլէտէն ալուրը է-
վաաթի առալէթքեարանէնին թէմաթի իճ-
րալի ահքեամընա մուաթագաթ իլէ հէր
սընրիթ ահալիլի իղմալ թէտապիր հաքի-
մանէ վէ մուամէլաթը առալէթքեարանէի-
լէ հիւրիւմէթը աալիլէ Սալթանաթը Սէնի-
լէտէն թէմաթիլէ խօշնուտ իթմէսինտէն վէ
իչինտէ եաղաաթլարը վէմալը աապիլ . էյ-
լէ զաղթթաղար արաճիթ վէ անաղիպինէ գու-
լագ աամաղա լուղում պըրագմայրալ զաղթ-
թաղար մերամլարը պուլունան թահի-
քեաթ աաարինի կէօրմէտէն մէյուս գալմա-
լարընտան նէշաթ էտէյօր , վէ մուգատ-
տէմա տիլարը աիլրէ կիտէն Պուլարալը
քէնտի միլէթլէրինտէն նասըլ մուամէլաթ
կէօրիւպ նէ սուրէթլէ թէճաաթ վէ ալտէթ
իլլէտիլէրի վէ պաղը իղնաթէլէր թէշվի-
գիլլէ իււ տէօրթ սէնէ մուգատտէմ սա-
տէտիլէն ահալիտէն ալըպ Պօսնատան Ար-
պիլէյէ կիտիպտէ կէրիլէ ալտէթ իտէն-
լէրի Պօսնա էհալիլի վէ պուլարըն հալ-
լէրինի կէօրեթլէր փէք կիւզէլ պէլլէլլար .
ֆագաթ Բուսիատան Սալթանաթը սէնիլէ
էօլքէսինէ կէլէն թաաթար վէ Զէրքէս
թայթլէրինտէն պիր նէֆէրի պիլէ եինէ
Բուսիայա ալտէթ իլլէմէյօր վէ պէր մէն-
վալը մուհարրէր Պօսնա վիլայէթիլինէ կէ-
լէնլէր քէմալը աապիլ չէրէֆալիլէ օթու-
րուպ փաաիշահըմըլ տուալար էտէյօրլար
վէ պու տա Պօսնա վիլայէթիլինտէ զուլմու
թաաիլին վուճուտի օլմատըրըն թաաիլէ
քեաթի օլտուղիլինտէն պու թագըմ զաղթ-
թաղարըն նէշըլլաթը իրիսթիյան ահալիլի
պիր իւրտմէթ իթմէք օլմայրալ , միւճէրլէթ

ահալինին պետաւարդնը տալէթ իմտիկի
կիննէ կիպի աշխարհ տըր :

Պոն-

ԿԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՍԻՒԹԵՆԵՎԻԹԷ

— Ինկիթերանն մէշուր թերսանէլէ-
րինտէն պիրինէ օրթասընտա պիր գուէ
օլմագ իւղրէ հիւքիւմէթը սէնիյէ թարա-
ֆընտան պիր զըրհը գուրէթին ինշասը սի-
փարըլ օլունտուղը վէ պու գուրէթին պա-
հասընն 100, 000 լիւայա պալիղ օլուն-
ղու թորէսթ զաղէթաւարդնն պիրինտէն
անշալըմըլ տըր :

— Բուրիէտէ Կիրիտ հագգընա շու-
վէ՛՛՛ իլէ եաղըլ տըր ,

Կիրիտիւր պաշատըլար զայրը եօ-
րուլմաղա : Եիւղ քատար կէօնիլլիւէր պու
տէֆա զօրպալարը պըրպալ օրտույու շա-
հանէյէ իլհագ օլունշար տըր :

Եինէ մէղքիւր զաղէթատա օգուն-
տուղունա կէօրէ , Բուրսիա տէվլէթի պու
իլք պահարտան սօնրա Բուրսիա օրտուսուն-
տան 36 () Ֆիսիալար իքի սէնէ իլին փա-
րիղէ կէօնտէրիլէ՛՛՛ տըր , վէ պունուն սէ-
պէպի տաթի Ֆրանսըղ լիսանընն կիւղէլ-
ճէ թահսիլ էթմէլէրի իլին իմիլ :

Պու () Ֆիսիալար փարիստէ Բուր-
սիա Գանշէրիսընտա իգամէթ էտէ՛՛՛ տըր :

Եինէ մէղքիւր զաղէթատա տըր :
Ս իլենտաթի Տէպա զաղէթատա օգուն-
տուղունա կէօրէ Էիւքիւմէթի սէնիյէ
թարաֆընտան Բէշթատա պիր պաշ Գօն-
սօրղ նասպ օլունաճագ ըմըլ :

— Տէր սաատէթտէ տիլէնճիլէրին տէր-
տէստ իտիլուպ մէվլէթէրինէ կէօնտէրիլ-
մէսինէ տայիր զապթիյէ միւշիւրիւ տէվ-
լէթու փաշա հաղըթէրի թարաֆընտան
էմր վէրիլիլ : վէ պիր իքի կինտէն պէ-
րու , տաթիլը զապթիյէ մարիֆէթիլլէ
տէրտէստ իտիլէլէր պիր մահալէ գօիլան-
մըլ տըր :

— Տէլլիւ թէլէկրաֆ զաղէթանն մուխ-
պիրինն եաղըլընա կէօրէ պու տէֆա
Էինտիստան ճանիպինտէն Էապէշիտանա
պիր չօք Ֆիլ կէօնտէրիլիլ տըր :

Սիյր Բօպէրթ Կարիյըն Էֆընա-
րընճա պու հայվանլար էրէյի իլէ եարու-
յաճագ իմիլ չինքիւ հապէլիլէր պու հայ-
վանլարը իլք տէֆա օլարագ կէօրմիւշլէր վէ
զիյատէսիլլէ քօրքմուշլար տըր :

Իշիտիլիլէ նէզարէն հէնուղ տահա
գալկայա պաշանմամըլ տըր :

Փետր". 17 Թարիի իլէ Էապէշիս-

տանտան եաղըլընա կէօրէ Թէօտոր
քէնտի ասկերլէրի իլէ ուղաղա չէքիլիպ
պիր տաղ եիւղէրինէ սաքին օլունշ տուր :

Սըվէյիլտէն փետր". 15 Թարիի ի-
լէ լա թիւրքի զաղէթատա եաղըլնա պիր
մէթուպտան աղնաշըլընա նաղարէն
շիմտիյէ քատար 1, 466, 428 մէթրօ քա-
ղըմըլ տըր : Իլք այ իւղէրինէ 366, 000
մէթրօ գամ օլունմուշ տուր : Տէմէք տիր
քի պու զայրէթլէ 1869 սէնէսի իմիլմըն-
տա Սըվէյիլ քանալը քեամիլէն պիթէ-
ճէք տիր :

— Պապը Ելի հագգընտա իմիլաղ օ-
լունաճագ փօլիթիգայէ տայիր՝ Փրէնս Կոր-
չագօֆ թարաֆընտան , Բուրսիա տէվլէթի-
նին Տէր սաատէթ սէֆիրի Նէնէրալ Իկ-
նաթիլիլէ պիր թալիմաթ վէրիլտիյի Ստամ-
պուլ զաղէթատա օգունմուշ տուր :

— Կէնէնէրտէ զաղէթալարտա օգունան
իւլ ըսկամպիլ քեաղըլըլլա պիր թագըմ-
շաղըլըլլալ ալտատան եօլ իւստիւ գու-
մարպալընն արգատաշարընտան պիրիսի
նի Չապիլին իքինճի կիննի Գալլունճու-
գուլլուղու ճիվարընտա պիրիսին ալտաթ-
մագտա ըգան գամայըլա վուրմուշար :

— Կիւմիւշճիւ Գասպար աղանն մախ-
թուփի Սիքայէլ աղա թարաֆընտան
Գունգաբու հարիճի մէթուպինէ պիր նիւս-
իւ Սարագայի հալատիս հիմմէթ օլուն-
մուշ օլմաղ իլէ , քէնտի թէլէքիւրիւմիւ-
ղիւ պէյան իլէ պէրապէր , շալիւրտան Բա-
րաֆընտան տաթի իսասէթին թէլէքիւր
իտէրիլ : վէ սայըլըլար տաթի պիր իպրէթ
օլմագ իլին , ալէնէն պէյան իտէրիլ :

ԻՆՏԵՆՍԻՏԷ

Կէտիր փաշատա քեպիլին () սմանիյէ
թէատրօսունտա չըգան փաղար էրթէսի
ախշամըլ , Թիւրքէ լիսան իլէ , չէզար
պօրճիա նամ օլունու՝ պաղը սէպէպէրէ
մէպին պու բէնճէմպիհ ախշամըլնա պրա-
ղըմըլ օլունղունտան , պու տէֆա իլան վէ
պէյան էտէրիլ քի՝ պէհէր հալտէ կիճէ հէր
պիր կէօնա տիգգաթ վէ ֆէտաքեարլըք
իւղրէ իճրա օլունաճաղընտան արղու էտէն-
լէրին , պու ախշամ թէատրօյու մէղքիւրի-
յէ թէլիլիլ պուլուրմալէրի իլան օլունուր :

Չօղլար թէատրօյա կիթտիլէրինտէ
էրմէնիճէ պիլմէտիլէրինտէն աղնայամայօ-
րուղ տէյի թէլէքիլ էթմէթտէ օլունղա-
րընտան , պու տէֆա Կարապէտ էֆէնտի

փափաղան թարաֆընտան , պու կէճէ իճրա
օլաճագ վէ զայէթ տիգգաթա շայան օլմագ
իւղրէ թիւրքէյէ թէրճիւմէ օլունմուշ
տուր , ումարըլքի չօղլար միւմալիլէյհ
Իշէնտիլին պու զահմէթինտէն մէմնուն օ-
լարագ , տիկէր տէֆալար իլին տաթի թէլ-
վիք էտէճէքլէր տիր :

— Պունտան պէյլէ Սարագամըլ
հաֆթատա պէլ նիւսիւ վէրիլէճէք տիր
ումարըլքի պիլիմ պու զայրէթիմիլ չօղ-
լար թարաֆընտան թախսին օլունարագ
պիլլէրէ տահա զիտտէ զայրէթէ մէճպուր
էթմէլէրի հիմմէթ էտէճէքլէր տիր :

ՅՈՎԱՆՆԱ ՏՆԱԳ

ԿԱՐ

ՕՐԼԵԱՆԻ ՕՐԻՈՐԳԷ

ՎԻՊԵՍՏԱՆԱՆ ՈՂԵՐԳՈՐԹԻՒՆ

ԾԻՂԼԵՐԻ

ԹԵՐԳՄԵՆԵՆՅՈՒՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ Կ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Կը ծախուի բոլոր Հայ գրավաճառաց
քով և ի Բերա Ս. Հ. Վայսի գրատունը Կն
փողոց Թիւ 323: Գին 7 զուրուշ :

ՄՈՒՏ

ԼՈՒՍԱՆՈՐՉԵԱՆ

ՈՒ

ԻՐ ՄԱՆՈՐԹԻՒՆՆԵՐԷ

Պու 66 սահիֆէտէն իպարէթ Լուսաւոր
չեան Բնկերութիւնա գարշօ պիր Բիսաթ
տիր Տ. Սահակ քահանայ թէլլիլիլ օլարագ
3 էր զուրուշա սաթըմագտա տըր . պուլու-
նուր հէր քիթապճը տիւք քեանլարընտա :

ԿՐԹՆԱԳՈՐԹԻՒՆ

ԲԱՐԵԱՐԳՈՐԹԻՒՆ 2Է

Ի 8. ՎԻՊԵՍՏԱՆԱՆ ՔԱԶԱՆԱՅԷ ԷԶՆԱԿԵԱՆ

Պու 59 սահիֆէտէն իպարէթ պիր Բի-
սալէ օլուպ հէր քիթապճը թիւքեանլարընտա
3 էր զուրուշա սաթըմագտա տըր :

ՄԻՒԷԼԻՓԻ ՂԱԶԷԹՈՒ

Ն. Ս. ԻՓԷՔԵՍ

ՍԱՀԻԳԻ ՂԱԶԷԹԱ ՎԷ ՄԱՐԳՈՒՆ

Ե. Յ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ